

7.3.2012

B7-0140/2012

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Kazakstanin tilanteesta (2012/2553(RSP))

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Elmar Brok, Ioannis Kasoulides, Elisabeth Jeggle, Cristian Dan Preda, Mario Mauro, Jacek Saryusz-Wolski, Joachim Zeller, Paolo Bartolozzi, Krzysztof Lisek, Eduard Kukan, Ria Oomen-Ruijten, Paweł Zalewski, Francisco José Millán Mon, Marietta Giannakou, Jacek Protasiewicz, Andrzej Grzyb, Alf Svensson, Anna Ibrisagic, Kinga Gál, Elena Băsescu, Piotr Borys, Traian Ungureanu, Peter Št'astný, Inese Vaidere
PPE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Kazakstanin tilanteesta (2012/2553(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kazakstanista ja Keski-Aasiasta, mukaan lukien päätöslauselman EU:n Keski-Aasian strategian täytäntöönpanon nykytilasta¹ ja päätöslauselman Jevgeni Zhovtisin tapauksesta Kazakstanissa²,
 - ottaa huomioon Kazakstanin kanssa tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja neuvottelut uudesta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta,
 - ottaa huomioon Keski-Aasian kanssa luotavaa uutta kumppanuutta koskevan EU:n strategian, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi kokouksessaan 21. ja 22. kesäkuuta 2007, ja sitä koskevat 24. kesäkuuta 2008 ja 28. kesäkuuta 2010 annetut edistymiskertomukset,
 - ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, komission varapuheenjohtajan Catherine Ashtonin 17. joulukuuta 2011 Kazakstanin Zhanaozenin alueen tapahtumista ja 17. tammikuuta 2012 Kazakstanin parlamenttivaaleista antaman julkilausuman,
 - ottaa huomioon YK:n ihmisoikeuskomitean 17. joulukuuta 2011 antaman julkilausuman,
 - ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (Etyj/ODIHR), Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen ja Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen (PACE) 16. tammikuuta 2012 antaman alustavan yhteisen vaalitarkkailuraportin 15. tammikuuta 2012 toimitetuista parlamenttivaaleista,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että EU:n ja Kazakstanin väliset suhteet ovat tiivistyneet viime vuosina ja että Kazakstan on keskeinen tekijä Keski-Aasian sosiaalis-taloudellisen kehityksen ja alueen vakauden ja turvallisuuden kannalta;
- B. ottaa huomioon, että Kazakstanin presidentti allekirjoitti 17. helmikuuta 2012 useita lakeja, joiden tarkoituksena on parantaa työmarkkinasuhteiden, työntekijöiden oikeuksien ja sosiaalisen vuoropuhelun oikeudellista perustaa ja lisätä tuomioistuinten riippumattomuutta; toteaa, että on lisättävä ja jatkettava toimia voimassa olevien lakien noudattamisen valvomiseksi, jotta varmistetaan demokratiakehityksen jatkuminen, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja oikeusvaltioperiaatteen lujittaminen;
- C. ottaa huomioon, että öljytyöläiset ovat kevästä 2011 alkaen lakkoilleet Zhanaozenin alueella ja muilla alueilla Kazakstanissa; ottaa huomioon, että Zhanaozenissa puhkesi rajuja mellakoita 16. joulukuuta 2011 ja että viranomaisten ilmoituksen mukaan

¹ P7_TA(2011)0588

² P7_TA(2009)0023

tapahtumista toteutetaan kansainvälinen tutkinta; ottaa huomioon, että alueviranomaiset ovat luvanneet myöntää taloudellista tukea tapahtumissa menehtyneiden uhrien perheille;

- D. ottaa huomioon, että oppositio ja tiedotusvälineet eivät näytä voineen toimia vapaasti joulukuun 2011 jälkeen ja että opposition jäseniä ja toimittajia kerrotaan pidätetyn Zhanaozenin alueella;
- E. ottaa huomioon, että Etyj/ODIHR havaitsi 15. tammikuuta toimitetuissa parlamenttivaaleissa puutteita ja totesi, että vaalit eivät olleet kansainvälisten vaalinormien mukaiset;
- F. ottaa huomioon, että Kazakstan oli Etyjin puheenjohtajana vuonna 2010 ja on sen jäsenenä sitoutunut noudattamaan tämän järjestön peruseriaatteita;
- G. ottaa huomioon, että Kazakstanin ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota seuraavan kansainvälisen järjestön johtaja Jevgeni Zhovtis ja Vremja-lehden toimittaja Tohnijaz Kutšukov, jotka oli syyskuussa 2009 tuomittu neljäksi vuodeksi työleirille, armahdettiin tuomioistuimen päätöksellä 2. helmikuuta 2012;
1. korostaa EU:n ja Kazakstanin suhteiden merkitystä ja katsoo, että on tärkeää tiivistää poliittista ja taloudellista yhteistyötä ympäristön, energian, kaupan ja liikenteen kaltaisilla strategisilla aloilla ja muilla aloilla sen lisäksi, että torjutaan terrorismia, järjestäytyntä rikollisuutta ja laitonta huumausainekauppaa; korostaa, että edellisvuonna lisättiin yhteistyötä, pidettiin useita korkean tason kokouksia ja aloitettiin neuvottelut uudesta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta;
 2. rohkaisee Kazakstania edelleen pitämään kiinni aikomuksestaan toteuttaa uusia uudistuksia sellaisen avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan rakentamiseksi, jossa on myös riippumaton kansalaisyhteiskunta ja oppositio ja jossa noudatetaan perusoikeuksia ja oikeusvaltion periaatteita; korostaa, että uudesta sopimuksesta käytävien neuvottelujen eteneminen riippuu myös poliittisten uudistusten etenemisestä Kazakstanissa;
 3. panee merkille Kazakstanin WTO-jäsenyyttä koskevan etenemissuunnitelman, jolla helpotetaan tasapuolisten toimintaedellytysten luomista liiketoimintayhteisöille molemmilla puolilla sekä helpotetaan ja vapautetaan kauppaa ja joka on osoitus yhteistyöhalukkuudesta ja avoimuudesta; korostaa, että liittymisen myötä Kazakstan on velvollinen noudattamaan kaikkia WTO:n sääntöjä, mikä koskee myös protektionistisista toimista luopumista;
 4. panee merkille, että Etyj/ODIHR:n, Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen ja PACE:n alustavan yhteisen vaalitarkkailuraportin mukaan 15. tammikuuta 2012 pidetyt parlamenttivaalit toimitettiin teknisesti hyvin, mutta niissä ei kuitenkaan noudatettu keskeisiä demokratian periaatteita, koska puolueita estettiin asettamasta ehdokkaita ja ehdokkaita vedettiin pois, valtion ja hallitsevan puolueen suhteet olivat liian läheiset, ääntenlaskenta ei ollut avointa ja vaalivilppiä ilmeni;
 5. pitää myönteisinä viime kuukausien aikana toteutettuja oikeudellisia muutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä parlamentissa edustettuina olevien puolueiden määrää; panee

tyytyväisenä merkille, että parlamenttivaalien jälkeen uudessa parlamentissa on edustettuina kolme puoluetta, ja pitää tätä tärkeänä askeleena kohti moniarvoisempaa poliittista kulttuuria Kazakstanissa; kannustaa Kazakstanin viranomaisia jatkamaan edelleen uudistuksia, joita tarvitaan aidosti moniarvoisten vaalien takaamiseksi, ja tukemaan riippumattomien tiedotusvälineiden ja valtiosta riippumattomien järjestöjen toimintaa;

6. kehottaa Kazakstanin viranomaisia korjaamaan Etyj/ODIHR:n havaitsemat ongelmat viipymättä, jotta maan oppositio voisi toimia sille demokraattisessa yhteiskunnassa kuuluvan asemansa mukaisesti, ja toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet kansainvälisten vaalinormien noudattamiseksi; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa tukemaan Kazakstania sen pyrkiessä ratkaisemaan nämä ongelmat;
7. on syvästi huolissaan 16. joulukuuta 2011 Zhanaozenin alueella Kazakstanissa sattuneista tapahtumista, joiden yhteydessä 16 henkilöä sai surmansa ja 110 henkilöä loukkaantui, ja ilmaisee osanottonsa tämän johdosta; pitää myönteisenä sitä, että hallitus on perustanut tutkimuskomission tutkimaan mainittuja tapahtumia; kehottaa Kazakstanin viranomaisia pitämään lupauksensa objektiivisesta ja avoimesta tutkinnasta luotettavien tietojen saamiseksi tapahtumista, saattamaan virka-aseman väärinkäyttöön syyllistyneet oikeuden eteen ja sallimaan tutkinnan kansainvälinen seuranta; kehottaa päästämään kansainväliset järjestöt ja paikalliset kansalaisyhteiskunnan järjestöt esteettä alueelle;
8. kehottaa Kazakstanin viranomaisia ja asianomaisia yhtiöitä etsimään rauhanomaista, oikeudenmukaista ja kestävää ratkaisua lakkoilevien öljytyöläisten kohtaamiin ongelmiin sosiaalisen vuoropuhelun avulla; panee merkille, että joillakin alueilla lakkoilijat ovat löytäneet ratkaisun ja lopettaneet lakon; panee merkille Zhanaozenin viranomaisten ilmoituksen kattavien toimenpiteiden toteuttamisesta alueen jälleenrakennuksen ja pitkän aikavälin kehityksen tukemiseksi;
9. on erittäin pahastunut tammikuusta 2012 alkaen tapahtuneista oppositiojohtajien ja toimittajien vangitsemisista, joiden kohteeksi ovat joutuneet muiden muassa Aizhangul Amirova, Igor Vinjavski ja kansallisen rintaman johtaja Vladimir Kozlov; kehottaa Kazakstanin viranomaisia noudattamaan kansainvälisiä sitoumuksiaan, kuten Etyjin sitoumuksia, joilla taataan ilmaisunvapaus sekä kokoontumis- ja yhdistymisvapaus; korostaa, että EU on sitoutunut tukemaan Kazakstania tässä työssä esimerkiksi Euroopan ulkosuhdehallinnon antaman teknisen tuen avulla;
10. korostaa, että Kazakstanin virallisilla edustajilla on ollut tammikuusta 2012 alkaen Euroopan parlamentin jäsenten kanssa Euroopan parlamentissa avoimia ja rakentavia kokouksia, joihin on osallistunut kansalaisyhteiskunnan ja valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajia, ja että ne ovat niissä suhtautuneet avoimesti ajatukseen tapahtumien kansainvälisestä tutkinnasta ja luvanneet tietoja viime kuukausina tapahtuneista pidätyksistä; jää odottamaan konkreettisia toimia näiden asioiden suhteen;
11. on huolestunut Kazakstanin presidentin tammikuun alussa allekirjoittamasta uudesta kansallista turvallisuutta koskevasta lainsäädännöstä, jossa sallitaan seuraamusten langettaminen henkilöille, joiden katsotaan vahingoittavan maan mainetta muualla maailmassa; kehottaa Kazakstanin viranomaisia toteuttamaan tarvittavat toimet, joilla

lisätään peruseriaatteiden kunnioittamista ja varmistetaan tiedotusvälineiden, oppositioliikkeiden ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen vapaa toiminta;

12. korostaa, että EU:n ja Kazakstanin viranomaisten on tärkeää käydä ihmisoikeusvuoropuhelua, jossa voidaan avoimesti käsitellä kaikkia asioita; kehottaa lujittamaan vuoropuhelua siten, että se tehostuu ja suuntautuu entistä enemmän tuloksiin, sekä sallimaan kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistumisen;
13. kehottaa EU:ta ja erityisesti unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa seuraamaan tapahtumia tarkasti, ottamaan huolestuttavat seikat esille Kazakstanin viranomaisten kanssa, tarjoamaan apua ja raportoimaan säännöllisesti Euroopan parlamentille;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille ja Kazakstanin hallitukselle ja parlamentille.